

Caring Farmers Jaarverslag 2024

27-03-2025

Afbeelding: Kruidenrijk grasland

Voorwoord

Voor u ligt het vijfde jaarverslag van Stichting Caring Farmers. Caring Farmers behartigt het belang van een volhoudbaar voedselsysteem, met oog voor nu én de volgende generaties. Caring Farmers zet het boerenperspectief centraal, want de boer is de basis van het voedselsysteem en daarom zijn we Caring Farmers. We dragen zorg voor ons voedsel, dus we dragen zorg voor onze voedselmakers.

2024 was geen positief jaar voor de landbouw: terwijl oogsten verdronken in de blubber, zit er een nieuw onervaren kabinet met weinig empathie voor natuur, klimaat en dier. Dat was te merken. Het miljardenbudget voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied werd geschrapt en geld voor pilots m.b.t. een dierwaardige veehouderij kwam er niet. Caring Farmers nam deel aan vele door het ministerie georganiseerde gesprekken en kwam overal ambtenaren tegen die vast zaten tussen hun eigen welwillendheid en gebrek aan beleid. Voor boeren zat er in 2024 weinig vooruitgang, tenzij ze die zelf maakten. Gelukkig worden boeren daar steeds beter bij geholpen door NGO's en burgers en beginnen supermarkten heel langzaam te bewegen naar meer biologische producten.

Toch blijven we geloven in een versnelde landbouwtransitie. Uit onderzoek van Imke de Boer naar 16 landbouw- en voedselvisies van overheden, financiële instellingen en maatschappelijke organisaties, blijkt dat

de maatschappij voor 80% hetzelfde wil. Bovendien levert een dierwaardige en duurzame landbouw heel veel op: meer gezondheid, meer welvaart en meer geld. Dat bleek uit een maatschappelijke kosten- en batenanalyse die wij lieten maken met De Dierenbescherming voor de transitie naar een dierwaardige veehouderij.

Laten we daarom aan de slag gaan, en leren van boeren die het al doen. Dat bleef in 2024 ons geluid aan de vele tafels waar we werden uitgenodigd om de duurzame boerenstem te laten horen. Dat deden we met een groeiend aantal boeren, met de groeiende Caring Movement en met twee nieuwe bestuurders.

Lees mee met onze terugblik op het bewogen jaar 2024.

*Bestuurders: Kees, David, Annette en Ruud (& Geert)
Kantoorteam: Marga, Donna, Sanne & Hanneke*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Doelstellingen.....	5
3. Luidere stem voor kringlooplandbouw.....	6-10
4. Onze boeren inspireren!	11
5. Concrete projecten	12-13
6. Personeel & Organisatie	14
7. Financieel verslag.....	15-16

1. Inleiding

Om de klimaat- en biodiversiteitscrisis te beteugelen, is een nieuwe vorm van voedselvoorziening nodig die opereert binnen de grenzen van de natuur, met respect voor mens en dier. Stichting Caring Farmers is in de zomer van 2019 opgericht door drie pionierende boeren die geloven dat er een grote groep boeren bestaat die het anders wil. Door deze boeren te verenigen en samen te laten optrekken, kan de landbouwtransitie versnellen. Inmiddels bestaat Caring Farmers vijf jaar. De stichting vertolkt namens en met bijna 400 aangesloten boeren het geluid van de natuurinclusieve en dierwaardige kringlooplandbouw van de toekomst.

Omdat we een stichting zijn, en geen vereniging, kunnen we deze stem luider en duidelijker verkondigen dan organisaties die altijd rekening moeten houden met de langzaamste leden in hun achterban. Onze boeren tekenden allen de Caring Farmers Code en staan achter de visie 'Rerooting the Dutch Foodsystem' van Imke de Boer waar we als Caring Farmers aan meewerkten. Lang niet alle boeren voldoen aan deze visie, maar dat wil niet zeggen dat je er niet voor kunt pleiten en tegelijkertijd aan kunt werken.

Naast een luider geluid in de maatschappij, werkten we ook aan betere zichtbaarheid van onze boeren onder burgers. Met natuurlijk sociale media (voorstelstukjes) is er nu een vernieuwde kaart waar iedere Caring Farmer te vinden is met een eigen profiel met informatie over de boerderij, en welke producten en andere diensten er te halen zijn. Datzelfde zetten we voort met Kalfjes bij de Koe en de gloednieuwe website Goed Gehouden voor pluimvee- en varkenshouders die hun dieren dierwaardig houden. Als de overheid niet wil communiceren over dierwaardige producten, dan doen we het zelf!

Naast voedselbeleid en gedragsverandering bij burgers, is er nog meer nodig voor een voedseltransitie. Namelijk actieve NGO's en andere belangrijke beroepsgroepen die erachter staan. Samen met artsen, veeartsen, leraren en diëtisten vormen we de Caring Movement voor meer samenwerking en aandacht voor gezond voedsel als trekkkracht voor de voedseltransitie.

We nemen u graag mee in onze activiteiten en financieel verslag.

Caring Farmer Peter Harry Mulder

2. Doelstellingen

Caring Farmers staat voor een natuurinclusieve kringlooplandbouw die wij als volgt definiëren: 'Onze voedselvoorziening moet sociaal en ecologisch zo efficiënt mogelijk zijn waarbij we zoveel mogelijk monden kunnen voeden met zo min mogelijk gebruik van speciaal gefokte productiedieren, zo min mogelijk input van gronden en grondstoffen, geen input van buitenaf én een zo klein mogelijke impact op biodiversiteit, natuur, klimaat en het dier.'

Dit zijn de prioriteiten om de doelen te bereiken:

1. Een luider stem van de vooruitstrevende boer in het publieke en politieke debat;
2. Inspireren, onze boeren laten zien dat natuurinclusieve kringlooplandbouw wel kan;
3. Concrete projecten voor meer natuur, dierenwelzijn of kortere ketens.

Caring Dinner 2024

3. Luidere stem voor kringlooplandbouw

3.1 Groei Caring Community = Groei van de Caring Stem

Boeren kunnen de landbouwtransitie niet alleen. Hier is de hele maatschappij voor nodig. Het is dus belangrijk dat ons bereik groeit en dat we samenwerken.

De boeren

Het aantal boeren groeide gestaag door van 345 naar 386. In 2024 brachten we al onze boeren beter in kaart, letterlijk en figuurlijk. Hierdoor vielen enkele boeren af, maar alle overgebleven boeren hebben nu een profiel op de Caring Farmers kaart met meer informatie over de boerderij, de producten en andere diensten. Onze boeren zijn zeer gevarieerd en ze houden van keurmerken! Onder de boeren zijn in ieder geval 125 biologische, 44 biodynamisch, maar ook 17 hebben het Beter Leven keurmerk en 2 On the Way to Planet Proof. Veel bedrijven zijn gemengd en produceren meerdere producten: 166 produceren groenten, 116 rundvlees, 122 eieren, 118 fruit en 105 zuivel. Daarnaast zijn er 46 bedrijven die bloemen produceren, 35 honing, 73

varkensvlees, 47 kip en 36 brood.

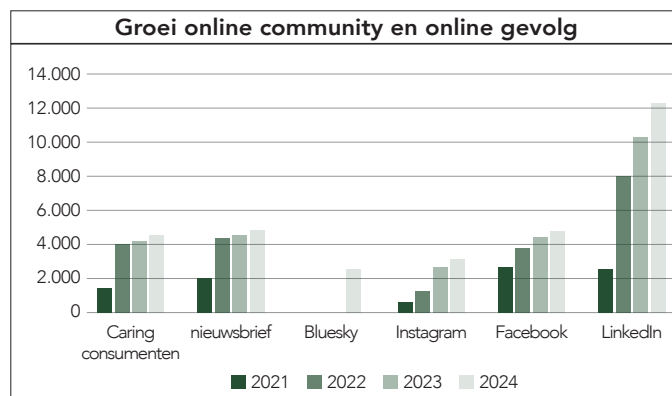
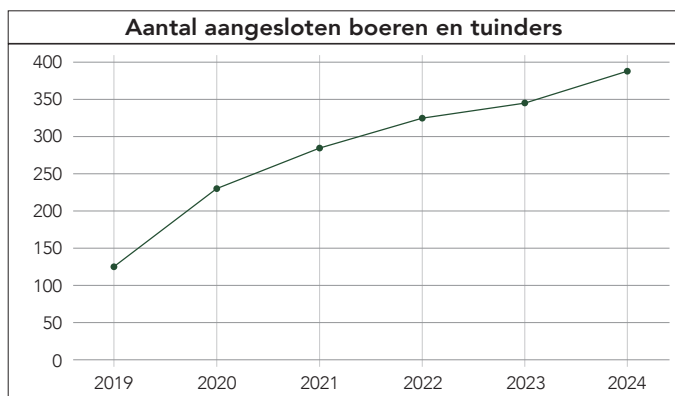
In het jaar 2024 is het aantal boeren mondjesmaat gegroeid van 345 naar 386 boeren die de [Caring Farmers Code](#) onderschrijven en toezeggen ieder jaar stappen te maken naar een natuurinclusieve kringlooplandbouw.

Caring Community

Ook Caring Consumenten, Caring Scientists en Caring Partners kunnen zich aanmelden bij Caring Farmers. Het aantal niet-boeren groeide van 4.218 naar 4.659. Deze bestaan vooral uit consumenten maar ook uit tientallen wetenschappers, NGO's en ketenpartners.

Online Community

De online community groeide weer in 2024. Twitter of X is het grootste online kanaal met ruim 15.000 volgers. Toch neemt Caring Farmers daar afscheid van net zoals vele anderen, en starten we op het nieuwe platform Bluesky.

Groeï Caring Movement

In 2023 werd de [Caring Movement](#) opgericht met de Caring Vets en Caring Doctors. In 2024 werkten we actief met hen samen. De Caring Doctors groeiden in 2023 van 700 naar ruim 2.500 zorgprofessionals. Binnen de Caring Doctors zit een actieve groep Caring Nurses. In 2024 is de Caring Movement aangevuld met Caring Teachers en Caring Dietitians.

De belangrijkste doelstelling voor de Movement is krachtenbundeling voor een snellere transitie naar een houdbaar voedselsysteem met zorg voor dier, mens en planeet. Samen één doel, maar elk vanuit eigen achtergrond en expertise. De Movement organisaties streven in hun werk naar de juiste balans en zetten daarvoor het Planetary Healt Diet (EAT lancet dieet) in. Dit houdt in: 80% plantaardige eiwitten en 20% dierlijke eiwitten afkomstig van dierwaardige veehouderijen.

Concrete projecten

- I.s.m. Caring Vets organiseerden we in november een seminar op de Universiteit Utrecht voor diergeneeskunde studenten, maar ook docenten en andere geïnteresseerden. Twee Caring Farmers kwamen aan het woord. Met onderwerpen als: 'Welke kennis moet je hebben als dierenarts om bij te dragen aan een dierwaardige veehouderij';
- I.s.m. Caring Doctors en Caring Vets organiseerden we drie Caring Dinners. Een Caring Dinner heeft als doel om zorgprofessionals te inspireren over het EAT lancet dieet, op het erf van een lokale boerderij. De boer geeft eerst een rondleiding over zijn/haar bedrijf, daarna gaan de zorgprofessionals (Caring Doctors, Farmers en Vets) gezamenlijk aan tafel. Het diner is bereid met zoveel mogelijk producten van de boerderij, uiteraard op basis van EAT lancet, door een chef die daar ook helemaal achter staat;
- De regie en organisatie van het jaarlijks terugkerende Caring Congres was dit jaar grotendeels in handen van het team van Caring Farmers. het een groot succes, met ruim 300 bezoekers vanuit alle beroepsgroepen (inclusief studenten), 10 deelsessies met uiteenlopende onderwerpen en drie internationale keynote speakers. Het thema Caring Actions (welke acties kun jij morgen op je werk ondernemen om de voedseltransitie te versnellen?) sloeg aan. [Lees verslag hier.](#)

Op het congres werd ook het Caring Magazine gelanceerd: een eenmalige uitgave met inspirerende verhalen van en over Caring Doctors, Farmers, Vets en meer. [Lees hier het magazine in PDF.](#)

3.1.2 Groenboerenplan

Vanwege de andere wind die is gaan waaien in de regering sinds de laatste verkiezingen, heeft het Groenboerenplan besloten minder energie te besteden aan landelijke lobby. Waar mogelijk zoekt het collectief van groene boerenorganisaties (Herenboeren, Demeter, Federatie Agro ecologische boeren, Biohuis en Caring Farmers) nog opties om samen sterk te staan in landelijke lobby.

Meer focus en energie gingen naar het versterken van onderlinge partnerschappen en het laten groeien van de eigen krachtige projecten.

In 2024 is een samengestelde regie- en actiegroep wel gestart met de opbouw van de publiekscampagne GroenGezond. Dit team heeft zelf financiering geregeld en werkt met twee campagnebureaus aan dit grootschalige project dat in 2025 gelanceerd zal worden.

3.2 Caring stem aan tafel

Hoofdtafel Convenant Dierwaardige Veehouderij, Klimaat Tafel LNVN, tafels over KPI's, faunabeheer, provinciale tafels over dierenwelzijn, voedselzekerheid etc. We werden in 2024 veel gevraagd deel te nemen. Meer dan het kantoor team en bestuur aankonden, en soms was het ook moeilijk om boeren te vinden.

Soms werden we gehoord, soms zaten we vooral aan tafel om weerwoord te geven aan de geijkte conservatieve boerenorganisaties. Over het algemeen kunnen we concluderen dat we probeerden om een integrale blik mee te geven aan elke tafel. De transitie van het voedselsysteem kan je niet oplossen door alléén naar klimaat, dierenwelzijn of stikstof te kijken, maar juist naar het geheel. En om het helemaal moeilijk te maken, door direct ook te kijken naar voedsel, zorg, gezondheid en de algehele impact op de maatschappij.

Soms was niet onze duurzame blik, maar onze praktische kijk aan tafel juist nodig. Want boeren kunnen niks met een papieren werkelijkheid. Ze hebben te maken met het weer, met de natuur en met levende veranderlijke wezens. En als je als boer afwijkt van 'gangbaar', heb je nog steeds ook met een hele berg aan papieren tijgers, controlerende instanties en conflicterende regelgeving te maken

3.2.1 Hoofdtafel Convenant Dierwaardige Veehouderij

In ons vorige jaarverslag meldden we al dat er veel tijd zat in de onderhandelingstafel voor een Dierwaardige Veehouderij. We schreven: "Een moeilijke rol die wat ons betreft te weinig heeft opgeleverd. Er kwam geen Convenant Dierwaardige Veehouderij. Wat de nieuwe politieke werkelijkheid ons gaat brengen, is nog maar afwachten". Helaas kunnen we die zin opnieuw ongewijzigd opnemen, maar blijven we ons inzetten voor versnelling en een mooie rol voor koplopers.

Afbeelding: Caring Farmers

Afbeelding: Sabine Grootendorst

Caring Farmers heeft zich altijd productief opgesteld.

- Als eerste partij aan tafel, publiceerden we een Plan van Aanpak ([plan voor de koplopers](#)): in 2030 10% van de Nederlandse markt dierwaardig, inclusief de fokkerij, slacht en transport. Dit plan kreeg een positieve beoordeling van de Dierenbescherming en van de groep wetenschappers die het convenant proces begeleidde. We streven ernaar dat we in 2025 aan de slag kunnen met een dierwaardig budget;
- Daarnaast heeft Caring Farmers voorgesteld om een onafhankelijke autoriteit in te richten, zoals de 'Autoriteit Diergeneesmiddelen'. Deze autoriteit wordt nu door de Tweede Kamer en alle partijen aan tafel omarmd omdat ze de voortgang kan bewaken bij boer, markt en overheid, waardoor boeren niet aan het onmogelijke gehouden kunnen worden;
- Caring Farmers was de eerste aan tafel die voorstelde om dierenwelzijnsmaatregelen door te rekenen zodat boer, supermarkt en ministerie er afspraken over kunnen maken. Uiteindelijk werd dit gedaan door de WUR, maar die rekenden helaas alleen aan de kosten, en niet aan de baten. Daarom liet Caring Farmers een MKBA maken. Hieruit blijkt dat een dierwaardige veehouderij investeringen behoeft die ruimschoots worden terugverdiend, die meer brede welvaart en de staatskas jaarlijks 2 miljard euro opleveren.

Hoe het afloopt weten we niet. Wel of geen convenant, wel of geen handtekening van Caring Farmers.

3.2.2 Klimaattafel LVVN

Caring Farmers neemt deel aan de klimaattafel van LVVN: een tafel die de ambitie van de vier partijen in het kabinet uitstraalt. Onze stem is belangrijk, want de andere boerenorganisaties pleiten voornamelijk voor hun eigen behoud, het afzwakken van doelen en vertolken niet de zorgen die leven bij de vele boeren die te kampen hebben met droogtes, te natte periodes, te veel schimmels, mislukte oogsten, te natte weilanden voor koeien of hittestress bij dieren.

Met het klimaatplan van het ministerie zullen de Nederlandse doelen niet gehaald worden. Lees hier [onze openbare reactie op het klimaatplan](#).

3.2.3 De regio in!

Netwerk Groene Boeren – Utrecht

De Provincie Utrecht heeft een subsidie toegekend aan Caring Farmers in Utrecht om ervoor te zorgen dat de groene boeren in deze provincie een sterkere stem krijgen in de regionale lobby. Dit doen we in samenwerking met de provinciale afdelingen van De Natuur en Milieufederaties en Natuurmomenten. Eind 2024 zijn we gestart met inventariseren en kennismaken. De Utrechtse Caring Farmers hebben tegen normale vergoeding dus al aan enkele provinciale bijeenkomsten deelgenomen.

Gelders Landbouw Collectief

In Gelderland is ten tijde van de boerenprotesten een collectief ontstaan van boerenorganisaties die met één stem naar de provincie wilden spreken over het

thema stikstof. Hierin zaten enkel de geijkte grote organisaties. Sinds kort neemt ook een Gelderse Caring Farmer hier aan deel nadat de gedeputeerde op vragen van de Partij van de Dieren had geantwoord dat alle boerenorganisaties hier welkom zijn. Er zijn zeker thema's waarin alle boeren het eens zijn, bijvoorbeeld: meer focus en budget voor blijvers dan voor uitkoop. In hoeverre we op één lijn komen met de andere thema's moet zich nog laten blijken.

3.2.3 Doelsturing en faunabescherming

- Er zijn vele tafels momenteel over doelsturing: boeren mogen zelf kiezen hoe ze verduurzamen. Maar hoe tonen ze dat aan, hoe moet je meten, stuur je op optimalisatie per kilo, per hectare of voor een gebied? Is het niet één groot praatfeest om belangrijke sturing van middelen (minder kunstmest, minder dieren, minder chemie, meer bomen, etc.) uit te stellen? We nemen deel aan meerdere tafels over KPI's en definities. Lees onder andere onze opinie in de Nieuwe Oogst: [Het kabinet zet in op doelsturing. Dit lijkt wel het nieuwe toverwoord](#);
- We vroegen Platform Natuurlijke Veehouderij om ons te vertegenwoordigen aan een LVVN tafel over de aangekondigde stelselwijziging Jacht en Faunabeheer. Een belangrijke omissie in deze gesprekken is een goede definitie van het woord faunabescherming en hoe faunabescherming en faunabeheer samengaan. Wat versta je daaronder? Lees meer in [opinie in Volkskrant in reactie op de tafel](#).

Afbeelding: Sabine Grootendorst

3.3 Caring Stem in de Media

Over Dierwaardige Veehouderij/MKBA:

- Oproep in Boerderij: [boeren omarm de dierwaardige veehouderij](#);
- In AD: Dierwaardige veehouderij levert [meer welvaart](#)";
- In NRC: "Minder uitstoot, schoner water, nauwelijks nog import van veevoer, een gezondere bevolking." Dan hou je onder de streep [2 miljard per jaar over](#);
- Volkskrant: derogatie oplossen met dierenwelzijn. [Maak weidegang verplicht](#);
- In FD: Kees Scheepens [over de veehouderij en pandemieën](#);
- Wet Dieren weer [in de prullenbak](#).

Reactie op landbouwbeleid:

- Gezondheid, Opinie samen met Caring Movement: het [kabinet kiest voor hoge zorgkosten](#), maar dat kan ook anders!;
- In AD, van generieke krimp naar [groene groei](#);
- In FD: Wie durft de [Nederlandse landbouw nog efficiënt te noemen?](#).

Over chemie in de landbouw;

- In FD: [PFAS als plakmiddel in pesticiden](#). Boeren wisten van niks. Caring Farmers is 'er klaar mee' dat boeren en natuur zo slecht worden beschermd tegen de gevolgen van gif. 'Het begint met eerlijke communicatie door overheden, producenten en instanties, zodat boeren betere keuzes kunnen maken.' Het collectief erkent dat boeren een grote rol hebben bij het verbeteren van de waterkwaliteit. 'Maar de rekening voor het opruimen van PFAS van deze pesticiden in agrarische wateren mag naar de producenten';
- In Volkskrant over landbouwgif: Als een rondreizende lelieteler neerstrijkt naast een bioboer, moet de bioboer zijn gewassen beschermen tegen het gif van de buurman. [Omgekeerde wereld, toch?](#);
- Bij Pointer. David op de radio over [landbouwgif](#), schoon water en biologisch boeren;
- Ook dit jaar was het weer een Caring Farmer - Meine Koopmans - die de Boerentrounrede voorlas bij de opening van de Biobeurs.

Lopen we met buitenvarkens meer risico op de volgende pandemie?

 Maureen Blankestijn

Vogelgriep gaat nooit meer weg en landbouwminister Adema houdt er serieus rekening mee dat het virus overslaat op varkens. Vooral buitenvarkens zouden een aanzienlijk risico op besmetting lopen. Dwingt vogelgriep het vrije varken terug in de stal?

21 OKTOBER 2024

DIERWAARDIGE VEEHOUDERIJ VERDIENT AANDACHT VAN ALLE MINISTERIES

Dierenbescherming en Caring Farmers overhandigen MKBA aan Algemene Rekenkamer

Een dierwaardige veehouderij levert op termijn meer welvaart en 2 miljard euro per jaar op, maar dat vergt samenwerking van diverse ministeries en een herbezinning van de landsbegroting. Dat stelt de [Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse \(MKBA\)](#) van de transitie naar een Dierwaardige Veehouderij die het weekend door Ellen Bien, directeur van de Dierenbescherming en Kees Scheepens, bestuurder van [Caring Farmers](#), werd overhandigd aan Barbara Joziase, collegelid van de Algemene Rekenkamer.

Gedeelde stem met anderen:

- I.s.m. Natuurmonumenten en anderen: [het Watermanifest](#);
- Caring Farmers ondersteunde de Stikstofrechtszaak die Greenpeace aanspande tegen de Staat vanaf het begin. De rechter oordeelde dat Greenpeace gelijk had en dat de Staat veel te weinig heeft gedaan aan stikstofreductie op de kwetsbaarste natuurgebieden. De zaak kreeg veel pers aandacht en brengt veel discussie teweeg onder boeren. Lees het [artikel hier](#);
- I.s.m. Groenboerenplan partners een opinie artikel in AD: "[Van generieke krimp naar groene groei](#)".

 OPINIE

Opinie: Laat gevolgen bestrijdingsmiddelen niet voor rekening van de bioboer zijn

Bioboeren hebben last van gangbare telers die bestrijdingsmiddelen gebruiken. Tijd om het om te draaien: leg de verantwoordelijkheid bij de gebruiker van het 'gif', en niet bij de bioboer of omwonende.

Tineke Alberts, Jorinde Schrijver en Rene van der Aarde 13 mei 2024, 15:58

4. Onze boeren inspireren!

We zijn trots op onze innovatieve boeren. We werken er hard aan om de maatschappij te laten zien dat het ook anders kan. Dat is nodig want bij beleidsmakers, boereninstanties en bij veel boeren heerst het oude dogma van veel voor weinig en het idee dat je niet zou kunnen bestaan als boer zonder kunstmest en gif.

4.1 Farmers aan het woord:

Door onze boerenleden voor te stellen op de site bij Farmers aan 't Woord, laten we zien hoe het ook anders kan. De verhalen delen we in nieuwsbrieven en op social media kanalen. Dat iedere boer het in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier doet. **In 2024 zijn er ongeveer 30 nieuwe boeren voorgesteld bij 'Farmers aan 't Woord', wat het totaal aan voorgestelde boeren op 106 zet. Dit zijn goed gedeelde en gelezen artikelen.**

De Oesterzwamrij is een stadskwekerij in de omgeving van Haarlem. Michiel en Erik kweken paddenstoelen op organische reststromen uit de stad en de regio. Zo houden ze de keten kort. Ze zamelen koffieprut in bij bedrijven, horeca en hotelketens en kweken daar oesterzwammen op – prachtige vleesvervangers.

Jaap Fris en Niels Moshagen zijn de boeren van Erve Kiekebos. Dit gemengde bedrijf ligt in Empe, gemeente Brummen. Erve Kiekebos is een Lenteland boerderij met zowel vee van een andere boer, als eigen lakenvelders. "Precies wat bij onze visie past: inheems, Gelders en lichtvoetig. Dat laatste is van groot belang, het is hier nat. En natuurlijk mét horens en op kruidenrijk grasland." De tuinderij en de pluktuin kennen fijne tuinbouwgewassen, zelfpluk-fruit en fruit dat de boerderij zelf verwerkt. Daarnaast zijn er kassen voor het verlengen van een seizoen en het kweken van groenten.

Vincent Oberdorf heeft zich, na veel praktijkervaring op te hebben gedaan in de biologische landbouw in Duitsland en met CSA's, volledig toegewijd aan een duurzame landbouwtoekomst. "De wens om ideeën over een volhoudbaar voedselsysteem in de praktijk te brengen, bleef groeien," vertelt hij. Daarom is hij tuinder geworden op Tuinderij Kansrijk, dat in 2001 is opgezet door Jan en zijn vrouw Floor nabij Utrecht.

5 Concrete projecten

Onze boeren werkten ieder voor zich aan de Caring Farmers Code. We hielpen diverse boeren met communicatie rondom crowdfundingprojecten of wanneer zij in problemen kwamen door knellende regelgeving. Als organisatie werken we ook zelf aan concrete projecten waarmee we biodiversiteit en dierenwelzijn verbeteren, de keten verkorten of klimaatimpact verkleinen.

5.1 Kalfjes bij de Koe

Met dank aan donateurs en het Barth-Misset Fonds hebben we het afgelopen jaar de campagne in leven gehouden via een constante stroom aan sociale media berichten.

- Samen met de Universiteit Utrecht en met dank aan de Barth-Misset stichting werken we aan onderzoek om de uiergezondheid van Kalf bij Koe boeren te onderzoeken: deze lijkt heel goed, maar toch wordt de melk soms afgekeurd. Keuren we hiermee juist de gezondste melk af en wat kunnen we daaraan doen?;
- Kunnen we Kalf bij Koe melkveehouders laten samenwerken met vleesveehouders met 2 Beter Leven sterren zodat ook de stierkalveren een mooi leven in de wei krijgen? Kunnen we dat ook op zo'n manier doen dat rundvlees van deze kalveren leidt tot een mooie vleesketen die rendabel is voor melkveehouder en vleesveehouder en waardoor we de kalverhouderij kunnen verkleinen? Dit project loopt door in 2025;
- Twee nieuwe boeren startten met Kalf bij Koe. Boeren delen hun kennis en ervaring via een actieve appgroep.

Afbeelding: Sabine Grootendorst

5.2 Hoordoppen voor koeien

Hoorns horen bij de koe. Ze dragen bij aan betere [thermoregulatie](#), ze zijn belangrijk voor de mineraalhuishouding en er zijn ook veel aanwijzingen dat koeien met hoorns minder last hebben van klauwproblemen. Toch zijn gehoornde koeien een uitzondering in Nederland.

Gehoornde koeien betekent dat koeien veel ruimte moeten hebben en er geen dode hoeken in de stal zijn. Maar zelfs dan leidt het wel eens tot een verwonding bij de koeien. Dankzij [crowdfunding](#) konden 20 Kalf bij de Koe melkveehouders nieuwe hoordoppen gratis of met 50% korting uitproberen. Deze hoordoppen vallen minder snel af dan conventionele opties.

Bij voldoende positieve feedback vanuit de boeren, wordt de crowdfundingcampagne opnieuw opgestart, om ook andere boeren hoordoppen met korting te laten aanschaffen.

5.3 Levende Zadenbank

Wereldwijd is het aantal groenterassen dat we telen en eten enorm afgenomen en meer dan 90% van alle groenten die we eten, komen van F1/hybride zaden. Caring Farmers startte in 2023 samen met [De Zaderij](#) en [Stichting Zaadgoed](#) een project Levende Zadenbank met als doel om telers op te leiden om hun eigen zaadvaste rassen te kweken en zo het genetisch aanbod van (biologische) groenten te vergroten. Zo werken we meer biodiversiteit op het land en op het bord.

In twee jaar tijd werden 34 telers opgeleid en verdubbelde het aantal telers dat levert aan de Zaderij, evenals het aantal zaadvaste groenterassen in het assortiment.

Met teeltproeven, bijeenkomsten en mooie artikelen in diverse bladen en vier filmpjes op sociale media is de campagne succesvol afgerond en maakten we ook de consument bewuster over de groenten op zijn bord. Lees meer over de [campagne](#).

5.4 Biodiversiteit op je Bord

Ook in 2024 kreeg het project Biodiversiteit op je bord een vervolg. Dit keer ging alle focus naar de provincie Overijssel, waar samenwerkingspartner Dutch Cuisine een subsidie had geregeld om zes flagship producenten op de horeca groothandel lijst te plaatsen. Deze zes producenten moeten voldoen aan de beoordeling op het vlak van biodiversiteitsbevordering.

Als een boer al biologisch teelt, is dat goed. Echter kunnen ook niet-gecertificeerde boeren meedoen. De zes producenten zijn Caring Farmers en zullen in 2025 hun producten ook via de groothandel kunnen afzetten aan horeca-zaken in Overijssel.

5.5 Boer&Buur met Natuur

Sinds 2024 werken we nauwer samen met het programma 'Boer&Buur met Natuur' van de Natuur en Milieufederaties. In iedere provincie steunen zij twee boer-burger coalities. 9 van de 24 coalities zijn aangesloten bij Caring Farmers. [Zie hier de hele lijst](#).

De samenwerking bestaat vooral uit kennisuitwisseling en netwerk delen. Zo komt er regelmatig een verzoek uit het netwerk van Boer&Buur met Natuur waar iemand uit het Caring Farmers netwerk weer op kan antwoorden. Het uitvoerend team van Caring Farmers fungeert als verbinder.

6. Personeel & Organisatie

Bestuur

In 2024 kregen we er twee bestuursleden bij: David Luijendijk (biodynamisch tuinder bij EKO-Logisch) en Kees Scheepens (biologisch buitenvarkenshouder, varkensfluisteraar en dierenarts). Helaas namen we na vijf jaar afscheid van oprichter Geert van der Veer, tevens oprichter Herenboeren. Geert gaat zich toeleveren op de groei van Herenboeren en de nieuwe vereniging buitenvarkenshouders.

Het bestuur is onbezoldigd. Zij houden nauw contact met het uitvoerend team om huidige organisatie, richting, ontwikkelingen en toekomstplannen te bespreken, ze sluiten aan bij vele overleggen met ministeries en doen vaak de woordvoering.

Personeel

Stichting Urgenda ondersteunt Caring Farmers met de backoffice. Het personeel is allemaal in dienst bij Urgenda en wordt verhuurd aan Caring Farmers voor enkele uren per week. Enkel Sanne Smeets werkt uitsluitend voor Caring Farmers (0,8 fte). Stichting Caring Farmers vergoedt Urgenda voor de geleende uren.

In 2024 bestond het kantoorsteam uit: Hanneke van Ormondt (coördinator), Sanne Smeets, Marga Witteman, Donna Stolwijk, freelancer en fotografe Sabine Grootendorst, zes vrijwilligers en, met extra grote waardering als vrijwilligerscoördinator, Lida Pet Soede.

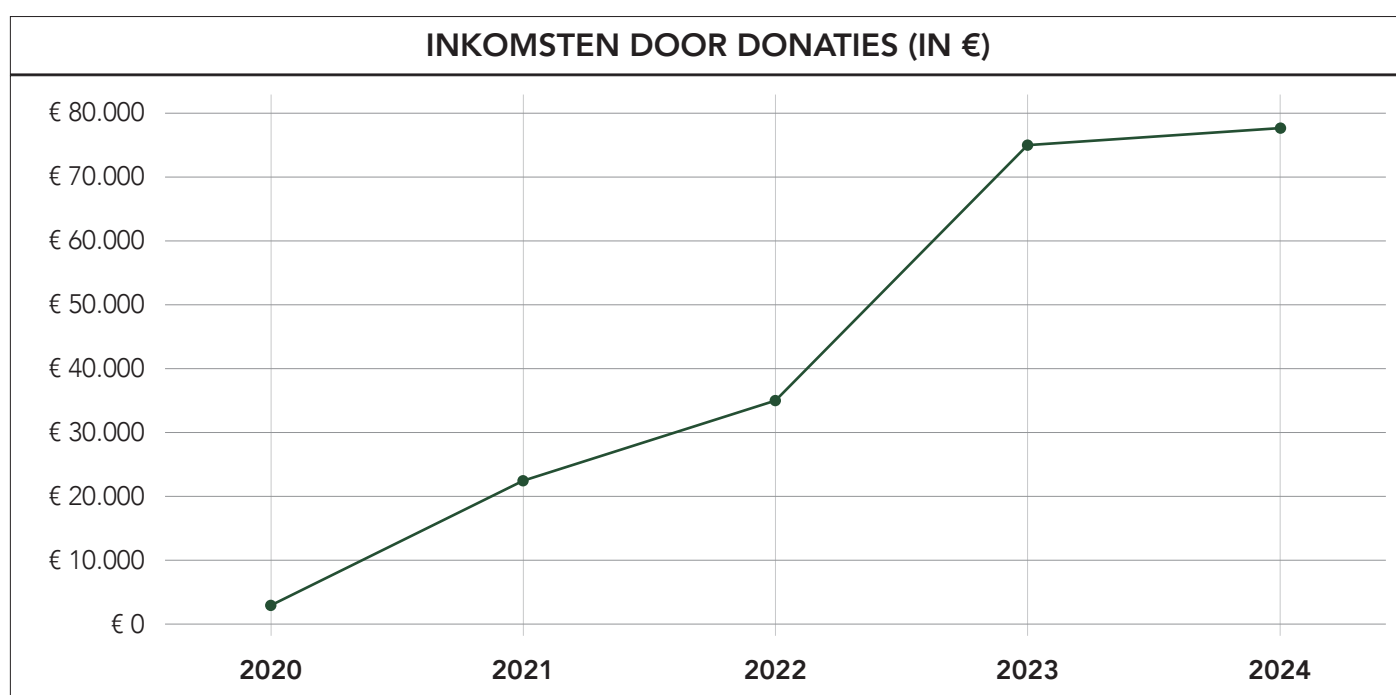
Raad van Advies

Het Caring Farmers bestuur laat zich adviseren door een Raad van Advies. De Raad is in 2024 twee keer bij elkaar gekomen. Lees meer over de leden van de Raad van Advies.

7. Financieel verslag

Financieel heeft Caring Farmers in 2024 een gelijk jaar gedraaid als 2023. Het aantal donaties bleef nagenoeg gelijk en wederom danken wij enkele fondsen. Het fonds Porticus ondersteunde ons met een bijdrage om samen met de Federatie Agro-Ecologische boeren te werken aan bewegingsopbouw en betere regelgeving voor kleinschalige boeren. Het Barth-Misset Fonds ondersteunde ons werk om dierenwelzijn te verbeteren en droeg voor derde maal bij aan het Caring Congres. Ook danken we Stichting de Hoorn en Urgenda voor bijdragen aan de Caring Movement.

BALANS PER 31-12-2024					
ACTIVA	31-12-2023	31-12-2024	PASSIVA	31-12-2023	31-12-2024
Liquide middelen			Eigen vermogen		
Triodos bank	€ 16.444	€ 13.323	Algemene reserve	€ 9.819	€ -19.524
Kortlopende vorderingen			Kortlopende schulden		
Debiteuren	€ 1.500	€ 1.500	Lening	€ -	€ -
Not te ontvangen	€ 35.949	€ -	Crediteuren	€ 23.373	€ 19.009
			Overlopende passiva	€ 20.701	€ 15.337
	€ 209.162	€ 14.823		€ 209.162	€ 14.823

STAAT VAN BATEN EN LASTEN		
	2023	2024
Baten		
Ontvangen donaties en fondsen	€ 278.446	€ 242.397
Ontvangen cursus zaadvaste zaden	€ 2.076	€ 4.920
Overige inkomsten	€ 127	€ 760
Ontvangen subsidies	€ 0	-
	€ 280.649	€ 248.077
Lasten		
Personeelskosten	€ 60.630	€ 16.357
Kosten projecten	€ 184.531	€ 224.443
Marketing en communicatie	€ 93	€ 27.022
Telefoon en internet	-	€ 1.171
ICT	€ 2.847	-
Bankkosten	€ 263	€ 283
Administratiekosten	€ 3.346	€ 2.967
Overige kosten	€ 5.293	€ 5.177
	€ 257.003	€ 277.420
Resultaat	€ 23.646	-€ 29.343
Specificatie projecten:		
Kalfjes bij de Koe	€ 65.368	€ 39.911
Biodiversiteit op je bord	€ 2.396	€ 5.000
Beleid beïnvloeding (o.a. Convenant)	€ 13.868	€ 41.637
Caring Movement	€ 635	€ 19.491
Congressen / CF dagen	€ 11.420	€ 51.969
Biobeurs	€ 2.270	€ 0
Knelpunten diervriendelijke veehouderij	€ 3.232	€ 8.278
Groenboerenplan samenwerking	€ 40.954	€ 19.624
Natuurinclusieve / dierwaardige veehouderij	€ 1.222	€ 35.012
Levende Zadenbank	€ 43.166	-
GoedGehouden	-	€ 13.522
	€ 184.531	€ 147.443